

HISTORISCH BOERDERIJ ONDERZOEK

Het ziet er in de laatste jaren slecht uit voor onze oude boerderijen. Bij het normale verlies door verbouwing, sloping en afbranden zijn in de achter ons liggende decennia oorlogsgeweld, overstromingsrampen en herverkaveling gekomen. Weliswaar wordt er van verschillende zijden voor gestreden, ook in deze sektor te behouden wat mogelijk is, maar daarbij gaat het dan toch voornamelijk om de min of meer monumentale boerderijen. Wat alle andere, enkele uitzonderingen buiten beschouwing gelaten, betreft, staat uiteindelijk afbraak vroeg of laat vast.

Een bijzonder bedenkelijke kant daarbij is, dat deze representanten van plattelandsleven en -bouwkunst niet alleen materieel uit onze gezichtskring verdwijnen maar dat door het ontbreken van voldoende opmetingstekeningen en foto's in de toekomst zelfs niet meer mogelijk zal zijn de kulturele betekenis van onze boerderijen in hun volle omvang te bestuderen. Onderzoekers als Gallego, Uilkema en van Houten hebben dit gevaar reeds tientallen jaren geleden onderkend en ook heden ten dage zijn nog verschillende instanties en personen op dit terrein werkzaam, maar het wordt door allen erkend dat het hier een zaak betreft die zo omvangrijk is dat samenwerking en uitbreiding van hetgeen reeds geschiedt, dringend nodig is. Daarom heeft zich een groep van personen die ambts-halve of door persoonlijke belangstelling bij de bestudering van de Nederlandse boerderijen betrokken zijn, verenigd tot een Stichting Historisch Boerderij Onderzoek. Van de hierin door directie en leidende ambtenaren vertegenwoordigde instellingen noemen wij de Rijksdienst voor Monumentenzorg, het Nederlands Openlucht museum, het Nederlands Landbouwmuseum, het Provinciaal Museum van Drenthe, het Volkskundebureau van de Koninklijke

Akademie van Wetenschappen. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door dr A.J.Bernet Kempers, voorzitter, ondergetekende, sekretaris-penningmeester, drs R.C.Hekker, ir R.Meischke en dr J.M.G. van der Poel. De stichting is gehuisvest in het Rijksmuseum voor Volkskunde "Het Nederlands Openluchtmuseum" te Arnhem.

Het doel van de Stichting is in zeer grote trekken tweeledig. Enerzijds dient hetgeen vroeger reeds op dit gebied verricht is, te worden geregistreerd, bijeengebracht, in originele of in copie, en zo mogelijk gereproduceerd in althans zoveel exemplaren, dat het geraadpleegd en voortgezet kan worden. Anderszijds zullen nieuwe opmetingen en beschrijvingen tot stand gebracht moeten worden, hetzij door de Stichting zelf hetzij door anderen die daartoe gestimuleerd of daarbij voorgelicht kunnen worden. De resultaten van zowel het een als het ander kunnen tot monografieën en uiteindelijk tot een studie over de ontwikkeling van de Nederlandse boerderij leiden.

Met genoegen grijp ik de gelegenheid aan om een en ander onder ogen van de leden van de Gemertse Heemkundekring te brengen.

Juist in Brabant en met name in Gemert en wijde omgeving is nog zoveel dat de moeite van beschrijving en opmeting waard is.

Ik zou dan ook gaarne een beroep op de leden van de Kring willen doen, eens na te gaan wat er nog aan belangrijke oude boerderijen (zo van voor 1850) aanwezig is en hiervan mededeling te doen aan de Stichting (sekretariaat: Schelmse weg 89, Arnhem).

Mochten er reeds opmetingen zijn geschied of foto's gemaakt, dan houden we ons eveneens gaarne voor een berichtje aanbevolen.

drs C.Th.Kokke